

Getemde wereld

Corine Nijenhuis, ruimtelijk vormgever, schrijver en blogger, kocht met haar vriend een vrachtschip 'uit het werk': de Henriëtte, een stalen klipper uit 1901. Ze verbouwden haar tot varend woonschip en gaven haar haar doopnaam terug: Alfons Marie. Corine heeft een biografie geschreven over het schip: *Een vrouw van staal*. www.corinenijenhuis.com

Aan het einde van een lange, warme dag varen, bereiken we de slikken van de Heen. Het zal verbeelding zijn, de zucht die ik Alfons Marie hoor slaken; toch aai ik haar neus om mijn opwinding te delen. Ik sta op het voordek om aan te leggen aan de dukdalf voor de sluis van Beneden Sas. De sluis waar het allemaal begon, in 1901. Het was haar eerste aanlegplaats op haar eerste vaart: van de Papendrechtse werf naar haar thuishaven in Roosendaal.

Nagelnieuw was Alfons Marie, haar romp glanzend, de klinknagels als moedervlekken op haar stalen huid. Fier zeilde ze over de Noord om het kruispunt van vier waterwegen zonder haperen te nemen; mijn toen nog kleine klipper was toen al onbevreesd. Onvervaard bevoer ze de Dordtsche Kil, zonder een moment van aarzelen draaide ze het Hollands Diep op, klaar voor de oneindige zigzagtocht rond wandelende zandbanken waar menig schip op vastliep. Het Hellegat deed haar sidderen, het zeewater kolkte, op een zoute stroom spoot ze het Volkerak in. Want dat was het water toen: de zee. De Zeeuwse zeearmen reikten tot het Brabantse land, waar men het water buiten hield met huizenhoge sluisdeuren in een dijk zo afwerend als een vestingwal. Bij Beneden Sas dus, de sluis waar wij Alfons Marie vastleggen aan de oude dukdalf die haar ongetwijfeld herkent uit 1901. Een sluis die geen functie meer heeft: de deuren staan open nu er geen getijden meer zijn.

We stappen het voormalige sluisbuurtje in.

In 1901 bruiste het leven en glansde de vrijheid. De schepen werden per stuk geschut, het kon dagen duren voor je aan de beurt was. De nering bloeide, de cafés bloeiden ook. Scheepsjagers joegen er op klanten, schippers vermaakten zich met het becommentariëren van te grote schepen in de te kleine sluis. Muzikanten speelden er naast het veerhuis, er werd geschreeuwd en gelachen.

Daar is weinig meer van over. Niet alleen de zee is getemd; het sluisbuurtje is dat ook. Er mokt een grote hoeveelheid verbodsborden achter de oude sluis. Men mag niet zwemmen, niet barbecueën en niet vissen. Ook mag er niet gekampeerd worden en de hond moet altijd aan de lijn. Ik word aangesproken door een bewoner omdat de mijne losloopt. Zelfs in de doodstille wintermaanden blijven zijn twee goedge golden retrievers aan de lijn, zegt hij. Ik kijk naar Alfons Marie, verderop, aan de dukdalf. Een schip dat het allemaal heeft meegemaakt. Haar parmantige neus is nuffig opgetrokken: ze zwijgt als het graf.

Na een nacht aan de dukdalven varen we door de openstaande sluis. Haar boeg is de binnenste schutdeur al zo'n tien meter voorbij wanneer de roerbladen de buitenste passeren. Alfons Marie is te groot gegroeid. Na twee verlengingen is haar uiterlijk veranderd, maar haar ziel moet dezelfde gebleven zijn. Zwijgend vaart ze de getemde wereld binnen. Ik verbeeld me dat ik haar hoor zuchten van teleurstelling. ●

